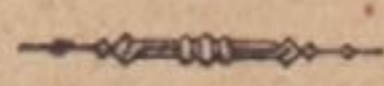

شبهه كتاب اياسى غير الله
نقى در بهامند
تین قره باشو التحويد
یا تر مشایر تیه الا
هذا كتاب التجويد

قره باش
توهى عیدال الدین عیدال الله
میکه ولی در

بو کتاب قزان ننگ خزینه مطبعه سنه با صمه اوله مشدر
قزان او یازی توبان قورصا اولی حاجی شمس الدین
بن حسین ورته لرینک خراجاتی ایلان رجب ده
۱۳۱۹ نجی یله

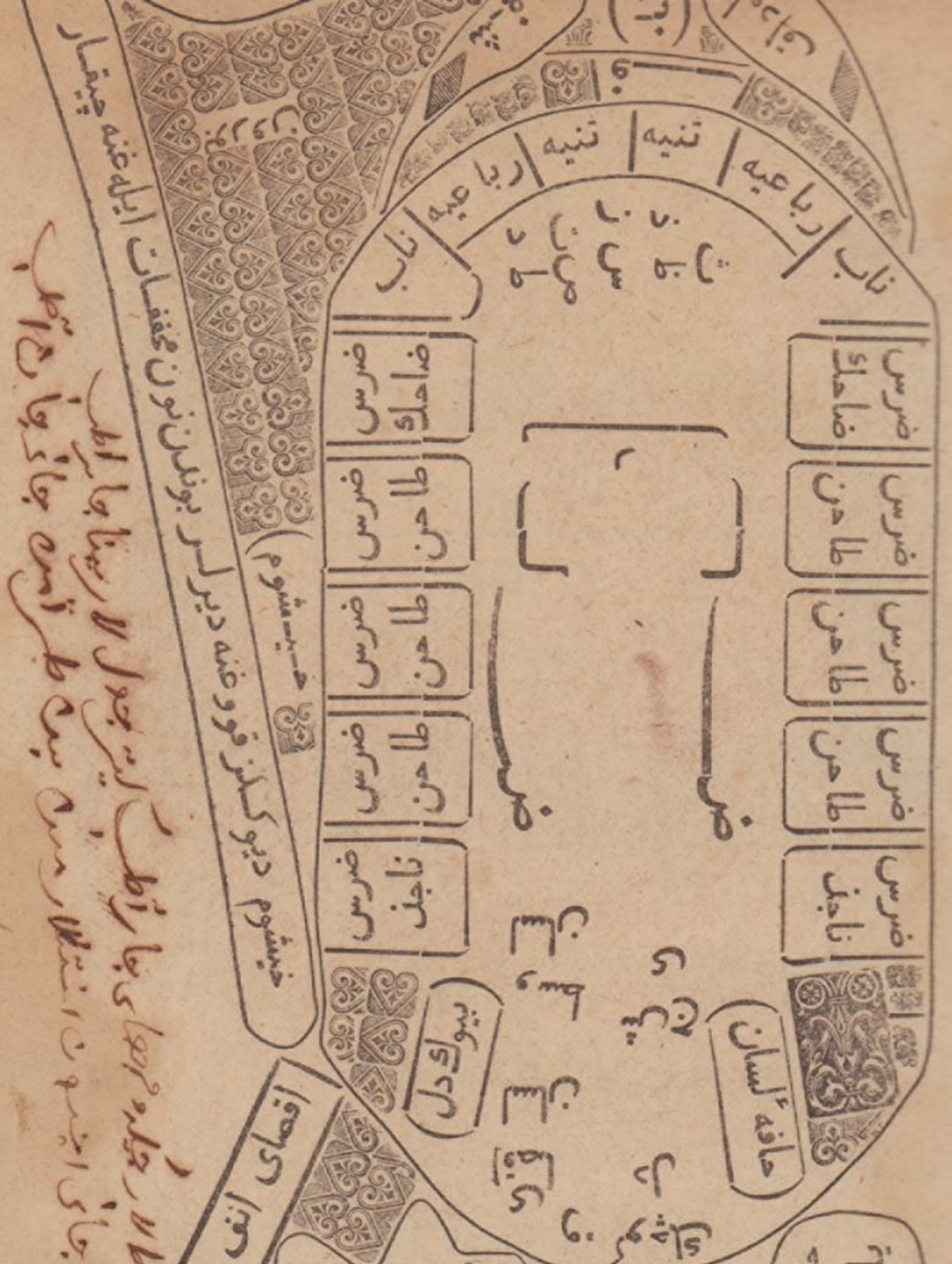
Дозволено цензурою СПБ. 20 іюля 1901 г.

КАЗАНЬ.

Типо-литографія Императорскаго Университета
1901 г.

Handwritten marginal notes in Arabic script, including the name 'الانجوریه' and other illegible text.

معلوم اوله که اکثر اشخاصك ديشلری اوتوز ايکی
 اولد یغی اجلدن بو تصویرده اوتوز ايکی دیش اوزرینه
 ترتیب اولنمشدر * اما بوديشلرك اون آلتیسی اوست
 چکه ده واون آلتیسی الت چکه ده در * اوست چکه ده
 اولان ديشلردن اوك ديشلرینه ننیّه دیرلر جمع
 ثنایا کلور بو ننیّه لرك آردنده واقع اولان سوری
 ديشلره رباعیه دیرلر جمع رباعیات کلور بور باهیه لرك
 آردنده واقع اولان سوری ديشلره ناب دیرلر
 جمع انیاب کلور بونا بلرك آردنده واقع اولان
 ديشلره ضرس دیرلر جمع اضراس کلور بو ضرس لردن
 ناب لرك آردنده واقع اولان ديشلره ضاحك
 دیرلر جمع ضوا حك کلور بو ضاحك لرك آردنده واقع
 اولان آلتی دیشه طاحن دیرلر جمع طواحن کلور
 بو طاحن لرك آردنده واقع اولان ديشلره ناجذ دیرلر
 جمع نواجذ کلور آلت چکه ده اولان ديشلرك اسملری
 و ترتیبلری دخی بویله در فافهم

خیشوم دیو کهنه قو و ضمه دیر لار بو نندن نون مخففات ایله ضمه خیشوم
 صغری اطلاق جمله ایله ایتر بجهول لار ریتمنا جای اطر
 سن جای ایچمرون انتلا ر سن بیله طر تسمه جای یوا ح اطر

یانلرینه دیر لار طرف دیو دل اوچنه دیر لار
 حافه دیو دل دیندن طرفنه وار نجه دیلک

ادنای حلق و سطحلق بو تصو پیر
 افصا سیلر و بوغاز جوفک اولیلر
 غ خ ع ح خ

جوف دیو بوغازک کو کسه متحل اولان یزندن
 شقیینه وار نجه بوغاز ایله آخر ایچنله اولان
 بو شاقه دیر لار حلق دیو بوغازک کو کسه متحل
 اولان یزندن دل دینه وار نجه اولان یزنده دیر لار

اقصای انف

بیتو کدل

حافه لسان

جمیع مخارج
 بش اعضا یه
 منحصر در
 بری حرف
 مد ایچون
 فرض اولنان
 بوغاز ایله
 آغز جوفیلر
 و بری حلقدر
 بونده تصویر
 ده کی ترتیب
 اوزره اوج
 مخرج محقق
 وارد و بری
 لساندر بوند
 دخی تصویر
 ده کی ترتیب
 اوزره اون
 مخرج محقق
 وارد و بری
 شفه در بونده
 دخی تصویر
 ده کی ترتیب
 اوزره ایکی
 مخرج محقق
 وارد و بری
 نون مخففات
 ایچون فرض
 اولنان خیشوم
 در

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللّٰه تعالیٰ به حمد و ثنا دن و رسولنه و دخی آله و اصحابنه
 صلوة و سلام دن صنکره معلوم اوله که حرف مد او چدر *
 واو یا الف اما واو نه زمان حرف مد اولور * واو
 ساکن اولسه ماقبلی مضموم اولسه اول زمان حرف مد
 اولور * اما یا نه زمان حرف مد اولور یا ساکن اولسه
 ماقبلی مکسور اولسه اول زمان حرف مد اولور *
 اما الف ایسه دائما ساکن اولوب ماقبلی مفتوح اولمغله
 جمیع زمانده حرف مد اولور * اوتینا کبی و دخی
 سبب مد ایکیدور * همزه سکون اما همزه حرکه سی
 اولان الفه دیرلر * اما سکون دیمک یعنی حرکه سی
 اولامیان حرف دیمکدر ❀

تجوید لغتده بر نسنه
 بی گوزل ایتمک
 و خوشچه یا پیق معنا
 سنه در اصطلاحده
 وهو اعطاء الحروف
 حقها * من کل صفة
 و مستحقها ورد کل
 واحد لاصله در حقها
 دن مراد صفت لازمه
 در مستحقها دان مراد
 صفت عارضه در لاصله
 دن مراد فخر جدر
 فافهم معلوم اوله که
 فخر ج حروف اون
 دیدر اولکی فخر ج
 جو قدر یعنی بوغاز
 ایله آغز ایچنده
 اولان بوشلقدر
 بوندن حرف مد
 چیقار (ایکنچی فخر ج
 بوغاز دیبیدر که
 کوکسه متصل اولان
 یریدر بوندن اوله
 همزه صکره سندن ها
 چیقار اوچنچی فخر ج
 بوغاز اورتاسیدر
 بوندن اوله عین
 صکره سندن ها چیقار

(باب مد طبیعی)

فچن حرف مد اولوب سبب مد اولمه اول زمان مد
طبیعی اولور مثالی ﴿ نَوَابَا اَبَدًا طه ﴾ و الف لام
رانك راسی و حامیمنك حاسی کبی اما بوننك مرتبه سی
بر الف مقداری مد اولنمقدر بر الف مقداری دیمك
یعنی بر پارمق قالدیره جق قدر دیمك در ﴿

(باب مد متصل)

فچن حرف مد دنصکره سبب مد همزه اولوب ایکیسی
بر کلمه ده واقع اولسه مد متصل اولور مثالی اذا جاء
اُولئِكَ جِيءَ سَوْءًا کبی ﴿ مَتَّ مُتَصَلِكٌ مَدِي و اجبدر
متفق علیه اولدیغیچون متفق علیه دیمك یعنی جمیع
قرا مد ایتدیلمر علی مراتبهم قصر ایتدیلمر دیمكدر اما
بوننك مرتبه سی قرائت عاصم وروایت حفص اوزره
دورت الف مقداری مد اولنمقدر

(باب مد منفصل)

فچن حرف مد دنصکره سبب مد همزه اولوب بشقه بشقه
کلمه ده واقع اولسه مد منفصل اولور مثالی یا ایها انی اخاف
توبوا الی الله کبی و دخی حرف مد کاه و او مقدره اولور

در دنجی مخرج
بوغاز او لیدر که آغزه
یقین اولان بیر بدور
بوندن اولان ظین
صکره سند ان خاچیقار
(بشنجی مخرج بیوک
دل دیمندن اوستیله
انك قرشوسی
اوست طرفدر
بوندن قاف چیقار
آلتنجی مخرج قاف
مخرجی کبیدر لکن
آندن بر پارمق
مقداری آشاغیدر
بوندن کاف چیقار
یدنجی مخرج بیوک
دلک اورتیه سیله
برابری اوست
طماقدر بونندن
ترتیب اوزره جیم
شین یا چیقار سکر
نجی مخرج یا مخرجنك
ما بعد جکزی
برابری اولان
صولدن یا صاغدن
دل یانیه انك قرشو
سی اولان اوست
دیشاریدر که آزو

مثالی ان ماله اخلده عنده الابدانه کبی وکاه یاء مقدره
 اولور مثالی وما یکنذب به الا من علمه الابدان کبی
 مد منفصلک مدی جائزدر ❁ نیچون مختلف فیہ
 اولدیغیچون مختلف فیہ دیمک یعنی بعض قرامد ایتدیلر
 وبعض قرا قصر ایتدیلر دیمکدر و بونک مرتبه سی
 دخی قرائت عاصم وروایت حفص اوزره دورت الفی
 مقداری مد اولنمقدر

(باب مد لازم)

فچن حرف مد دنصکره سبب مد سکون لازم واقع اولسه
 مد لازم اولور سکون لازم نیه دیرلر وقفا ووصلاً
 ثابت اولان سکونه دیرلر ❁ و دخی بو مد لازم
 دورت درلودر بری مد لازم کلمهء مثقله در ❁ مثالی
 ولا الضالین الحاقه تامرونی کبی وبری مد لازم کلمهء
 مخففه در مثالی الآن کبی وبری مد لازم حرف
 مثقلدر مثالی الف لام میمک لامی و الف لام میم صادق
 لامی و طاسین میمک سیننی کبی ❁ وبری مد لازم
 حرف مخففدر مثالی الف لام میمک میمی و الف لام
 میم صادق میمی و صادی و الف لام رانک لامی و حامیمک
 میمی کبی مد لازمک مدی واجبدر نیچون متفق

دیشینک آردنک کی
 دیشه کلنجه در
 بوندن ضاد چیقار
 طقوزنجی مخرج
 بوندن دخی صاغدن
 یاصولدن صاد ضاد
 مخرجنک نهایتندن
 دل اوچنه وارنجه
 اولان یانی ایله آنک
 قرشوسی اولان
 اوست طماقدر که
 ضاحک وناب
 ورباعیه وثنیه
 دیشلرینک اوست
 جکزلریدر بوندن
 لام چیقار اوننجی
 مخرج دل اوچیله
 قارشوسنده ایکی
 اوست اوک دیشلرک
 اتلریدر بوندن اخفا
 اولمین نون چیقار
 اون برنجی مخرج
 دلک آرقه سیله
 قرشوسی اولان ایکی
 اوست اوک دیشلرک
 اوست جکزی اولان
 طماقدر بوندن را
 چیقار (اون ایکنچی

عليه اولديغىچون وبونك مرتبهسى جميع قرا قتنده
دورت الفى مقدارى مد اولنمقدر

(باب مد عارض)

فچن حرف مد دنصكره سبب مد سكون عارض واقع اواسه
مد عارض اولور * سكون عارض نيه ديرار وقفاً
ثابت وصلأ ساقط اولان سكونه ديرار * مثالى يعلمون
يوم الدين نستعين كى * مد عارضك مدى جائزدر
نيچون مختلفى فيه اولديغىچون * واما بونك مرتبهسى
اولدركه فچن آخرى مفتوح اواسه اوچ وجه جائز
اولور طول توسط قصر * واكر مكسور اواسه دورت
وجه جائز اولور * طول توسط قصر برده روم *
واكر مضوم اواسه يدى وجه جائز اولور * طول توسط
قصر * طول ايله اشمام * توسط ايله اشمام قصر ايله اشمام *
برده روم ودخى روم نيه ديرار گيزاو آواز ايله حركه يى
طلب ايتمهكه ديرار تعريف الروم طالب الحركه بصوت
خفى * ودخى اشمام نيه ديرار سكون دنصكره طود اقرار بن
يومغه ديرار * تعريف الاشمام انضمام الشفتين
بعد السكون *

مخرج ترتيب اوزره
دل اوجيله ايكى
اوست اوكديشلرك
نصفندن يوقاروسى
دركه يانلرينه وارنجه
در يانلرينه غايت
يقين اولان يرندن
طا چيقار از اچق
آشاغيسندن دال
چيقار نصفلرينه
يقين اولان يرندن
تا چيقار (اون
اوچنجى مخرج
ترتيب اوزره دلک
اينجه اوجيله ايكى
الت اوكديشلرك
نصف اعلاارى در
نصفلرينه يقين
اولان يرندن صاد
چيقار (دخى يوقارو
سندن سين چيقار
باشلرند ان زاچيقار
ياخود اوست اوكد
ديشلرك باشلرى
طرفنه اولان نصفلر
يدر نصفلرينه يقين
اولان موضعندن صاد
(دخى باشلرينه

(باب مدّ لین)

فچن حرف لیند نصکره سبب مد سکون واقع اولسه مد لین
 اولور اما حرف لین نیه دیرلر واو یا ساکن اولسه
 ماقبللری مفتوح اولسه آنکا دیرلر مثالی والصفی علیه
 من خوف ولا نوم کبی ❀ مدّ لینک مدّی جائزدر
 نیچون مختلف فیہ اولدیغیچون ❀ واما بونک مرتبه سی
 اولدور که فچن بونده سبب مد سکون لازم اولسه ایکی
 وجه جائز اولور ❀ طول توسط مثالی ❀ کهی عص *
 ❀ وحمعسق قول شریفلرنده واقع اولان عین لفظی
 کبی ❀ واکر سکون عارض اولسه مد عارض
 کبیدر که اوچ بادورت یایدی وجه جائز اولور مثالی
 مقدم ذکر اولنان مثاللر کبی ❀

(باب تنوین و یانئون ساکن)

تنوین ایکی اوستنه و ایکی آسره یه و ایکی اوتره یه
 دیرلر ❀ واما نون ساکن جزملی نونه دیرلر ❀

(باب اخفاء)

حرف اخفا اون بش حرفدر که بو بیتک اولکی حرفلر بدر

یقین اولان برلرندن
 سین تمام باشلرندن
 زا چیقار (اون
 دور تجی مخرج
 ترتیب اوزره دل
 اوجنک یوقارو
 اوجیله اوست
 دیشلرک باشلر بدر
 دلک غایت اوجنک
 آرقه سندن ظاچیقار
 از اجق آردندن
 ذال چقار از اجق
 آردندن تا چیقار
 بونلرک ترتیبی دل
 اوجنک طشره به
 چقمسیله در (اون
 بشنجی مخرج ایکی
 اوست اوک دیشلرک
 باشلریله الت
 طوداغک ایچیدر
 بونندن فاچیقار (اون
 آلتنجی مخرج ایکی
 طوداق آراسیدر
 بونندن ترتیب اوزره
 طوداقلرک ایچلری
 بر برینه قوتله
 قپانمغله با چیقار
 صکره ینه ایچلرندن

❁ صِفْ ذَاتِنَا جُودَ شَخِصٍ قَدَسَمَا كَرَمَا ضَعُ ظَالِمًا زِدْتَقَادِمَ
 طَالِبَا فِتْرِي * فِجْنِ تَنْوِينِ وَيَانُونِ سَا كُنْ بُوَاوْنِ بَشِ
 حَرْفِدِنِ بَرِينَهْ اَوْ غِرَا سَهْ اَخْفَاوَلُورِ مَثَالِي غَنِي كَرِيمِ وَفَتْحِ
 قَرِيبِ عَنِ صَلَوَاتِهِمْ كَبِي تَعْرِيفِ الْاِخْفَاءِ حَالَهٗ بَيْنِ
 الْاِظْهَارِ وَالْاِدْغَامِ عَارِيَهٗ عَنِ التَّشْدِيدِ مَعَ بَقَاءِ الْغَنَةِ

(باب اظهار)

حَرْفِ اِظْهَارِ آلتِي حَرْفِدِرْ كِهْ بُوَا سَمَاءِ شَرِيفَهْ لَرَكِ اَوَّلِكِي
 حَرْفَلِرِي دِرْ ❁ اللّٰه ❁ حِي ❁ خَالِق ❁ عَدْل ❁
 غَنِي ❁ هَادِيَا ❁ فِجْنِ تَنْوِينِ وَيَانُونِ سَا كُنْ بُوَا آلتِي
 حَرْفِدِنِ بَرِينَهْ اَوْ غِرَا سَهْ اِظْهَارِ اَوَلُورِ ❁ مَثَالِي غَفُورِ
 حَلِيمِ مِّنْ اَمْنٍ مِّنْ خَوْفٍ كَبِي تَعْرِيفِ الْاِظْهَارِ هُوَ
 الْاِنْفِصَالُ تَبَاعُدًا بَيْنِ الْحَرْفَيْنِ

(باب اقلاب)

حَرْفِ اِقْلَابِ بَادِرِ فِجْنِ تَنْوِينِ وَيَانُونِ سَا كُنْ بَا يَهْ
 اَوْ غِرَا سَهْ اِقْلَابِ اَوَلُورِ ❁ مَثَالِي سَمِيعِ بَصِيرِ مِّنْ بَعْدِ
 لِيَنْبِذِنِ كَبِي ❁ تَعْرِيفِ الْاِقْلَابِ هُوَ قَلْبُ النَّوْنِ
 السَّاكِنَةِ اَوِ التَّنْوِينِ مِيمًا خَالصًا اَوْ اَخْفَاؤَهَا عَنِ الْبَاءِ
 بِغَنَةٍ وَدَخِي غَنَهٗ نِيَهٗ دِيرَلَرِ كَكَزْدِنِ كُنْ صَوْتَهٗ دِيرَلَرِ
 تَعْرِيفِي صَوْتِ يَخْرُجُ عَنِ الْخَبْشُومِ ❁

بر مقدار او جلرینه
 یقین برلری بر
 برلرینه ضعیفجه
 قپانمغله میم چیقار
 دخی زیاده او جلرینه
 یقین اولان برلری
 بر برینه قپانمیه رق
 ضم اولنمغله واو
 چیقار یا خود ترتیب
 اوزره واو بامیم چیقار
 (اون بدنجی فخرج
 خیشوم در یعنی ککز
 قوو غیر بوندن
 نون مخففات ایله غنه
 چیقار فافهم (معلوم
 اوله که صفات هر وف
 ایکی قسم دور بری
 صفات لازمه در بوده
 نالی به اهم و مشهور
 اوللری اون بدی
 دیر بری جه در جهر
 دیو حرف حرکت ایله
 نطق اولند و قدّه
 فخر جده اراق
 قال میوب نفسک
 کلیسی یا اکثریسی
 حبس اولوب صوتک
 اشکاره اولسنه دیرلر
 حرفلری بونلر در ظل

(باب ادغام مع الغنة)

ادغام مع الغنة حرفاری دورت حرف قدر که ❁ یمنو حرف فلر یدر ❁

تچن تنوین و بیانون ساکن بو دورت حرفدن برینه

اوغراسه ادغام مع الغنة اولور ❁ مثالی خیرا بره فضلا

من الله ومن يعمل ❁ کبی اما نون ساکن ایله واو

یاخود یا بر کلمه ده واقع اواسه اول زمان اظهار اولور ❁

مثالی بنیان قنوان صنوان کبی ❁

(باب ادغام بلا غنة)

ادغام بلا غنة حرفاری ایکی حرف قدر که ❁ لر حرف فلر یدر

تچن تنوین و بیانون ساکن بو ایکی حرفدن برینه

اوغراسه ادغام بلا غنة اولور ❁ مثالی غفور رحیم هندی

للمتقين من ربهم کبی

(باب ادغام مثلین)

ادغام مثلین شول حرف قدر که ساکن اولوب ینه

کندی مثلنه اوغراسه ادغام مثلین اولور ❁

مثالی فما ربحت تجارتهم ان اضرب بعصاك آووا

ونصروا کبی ❁ تعریفی ما اتحدا فخرجا وصفه ❁

اما نون ساکن نونه اوغراسه هم ادغام مثلین وهم ادغام

قوور بض از عزا

چند مطیع وبری

همسدر همس دیو

حرف حرکت ایله نطق

اولندوقده فخرجه

ارالیق قالب

نفسك جاری اولاسنه

دیرلر حرفلری

بونلردر فحشه شخص

سکت وهما ضدان

وبری شدتدر

شدت دیو حرف

اسکان ایله نطق

اولندوقده صوت

اصلا اقامغه دیرلر

حرفلری بونلردور

اجد قطبکت وبری

رخاوتدر رخاوت

دیو اسکان ایله نطق

اولندوقده صوت

کمالیله اقاماسنه

دیرلر حرفلری

بونلردر جس حظ

شص هز وضعت

یافد وبری ینه در

ینه دیو صوتك

کمالیله اقاماق ینه در

اولماسنه دیرلر

حرفلری بونلردر لن

مع الغنة اولور مثالی ❀ من نار و من نعمة كبي ❀ اما
 ميم ساكنك اوج حالي وارد ميم ساكن ميمه اوغراسه
 ادغام مثلين مع الغنة اولور ❀ مثالی عليهم مؤصدة
 ❀ اطعمهم من جوع كبي ميم ساكن بايه اوغراسه اخفا
 اولور مثالی ان ربهم بهم ترميهم بجارة كبي ❀ ميم
 ساكن ميم ايله بانك غيري حروفه اوغراسه اظهار
 اولور مثالی هم فيه لكم دينكم كبي ❀

(باب ادغام متجانسين)

تجن فخر جاري بر اولوب صفتلري بشقه اولان
 حرفلر بر برينه اوغراسه ادغام متجانسين اولور
 اما بونك حرفلري اوج فخر جده در ❀ برى طا دال
 تا فخر جيدر مثالی ❀ لئن بسطت وقالت طائفة
 اتقلت دعوا الله ما عبدتم كبي ❀ وبرى ظا ذال تا
 فخر جيدر مثالی اذ ظلموا ايلهت ذلك كبي ❀ وبرى ميم
 فخر جيدر ❀ مثالی يا بنى اركب معنا كبي تعريفى
 ما اتحدا فخر جاً واختلفا صفة ❀

عمر وهى اضداد
 (وبرى استعلا در
 استعلا د يو حرف
 نطق اولند قل لسان
 اوست طماغه
 قالقماغه ديرلر
 حرفلري بونلر در
 خص ضغطا وبرى
 استفاله در استفاله
 ديو حرف نطق
 اولند قل دل اشاغى
 چكه سمتنه دوشوب
 اوست طماق جانبنه
 مرتفع اولماغه ديرلر
 حرفلري بونلر در
 انشر حديث علمك
 سوف بجهر بد اوها
 ضدان وبرى
 اطباق در اطباق ديو
 حرف نطق اولند قل
 لسان اوست طماغه
 قپانمغه ديرلر
 حرفلري صاد ضد
 طا ظادر وبرى
 انفتاح در انفتاح ديو
 حرف نطق اولند قل
 لسان ايله حنك اعلا
 بى برندن
 آيرلوب آرالرندن

(باب ادغام متقاربین)

تجین مخرجنده و یا صفتنده یقینتلفی اولان حرفلر بر
 برینه اوغراسه ادغام متقاربین اولور ❁ اما بونک
 حرفلری ایکی مخرجده در بری لام را مخرجیدر مثالی
 قلرب بل رفعه الله کبی ❁ وبری قاف کاف مخرجیدر
 مثالی ❁ الم نخلقکم کبی ❁ تعریفی ماتقارابا مخرجا
 او صفة ❁

(باب ادغام شمسیه)

ادغام شمسیه حرفلری اون دورت حرفدر که بویبتک
 اولکی حرفلریدر ❁ تب ثم دع ذنبا رمی زد سعة
 شم صدر ضیف طاب ظن له نعم فین الف لام که آ کلام
 تعریفی دیرلر بو اون دورت حرفدن برینه اوغراسه
 ادغام شمسیه اولور ❁ اما نونه اوغرا دقده ادغام شمسیه
 مع الغنه اولور باقیسینه اوغرا دقده ادغام شمسیه بلاغنه اولور
 مثالی والناس والشمس والتین کبی

(باب اظهار قمریه)

اظهار قمریه حرفلری اون دورت حرفدر که ابع حجک

ریح چقماسنه دیرلر
 حرفلری بونلردر
 اخذ وجد سعة فزکا
 حق له شرب غیث
 وهما ضدان (وبری
 قلقله در قلقله دیو
 شدت ایله جهر
 صفتلرینک اجتماعی
 در یا خود صوتی
 مخرجده تحریکدر
 یا خود مخرجی صوت
 ایله قلع عنیفدن
 حاصل اولان صوت
 زائد قوی جهریدر
 قلقله ساکنه
 مخصوصدر دیدیلر
 حرفلری قطب جد
 حرفلری در ودخی
 صغیردر صغیر دیو
 حرفلرک صوتی صقلغه
 شبیه اولماسنه دیرلر
 حرفلری صاد سین
 زای در وبری
 تکریردر تکریر رایه
 مخصوصدر نطقی
 وقتنده لسانک
 سر جهسیدر لکن
 رای تلفظ ایلمین
 کیسه غایت ایله

وَقَدْ عَقِيْمَهُ حَرْفًا يَدْرُ فِجْنَ لَامٌ تَعْرِيفٌ بُوَاوْنِ دَوْرَتِ
حَرْفَدْنِ بَرِيْنَهٗ اَوْ غَرَّاسَهٗ اِظْهَارُ قَمَرِيَّةٍ اَوْ لَوْرٍ مِثَالِي وَالْعَصْرُ
وَالْفَجْرُ وَالْقَمَرُ كَبِي

(بَابُ قَلْقَلَةٍ)

حَرْفِ قَلْقَلَةٍ بِشِ حَرْفَدْرُ كَهٗ قَطْبِ جَدِّ حَرْفَلِرِيْدْرِ فِجْنَ
بُوَبْشِ حَرْفَدْنِ بَرِي كَلِمَهٗ نَكْ اَوْ تَنَاسُنْدَهٗ وِيَا اٰخِرُنْدَهٗ
سَاكِنِ اَوْلَسَهٗ قَلْقَلَهٗ اَوْلُورِ ﴿يَدْخُلُوْنَ اٰحَدًا بِالْحَقِّ﴾
كَبِي اَلْقَلْقَلَةُ لَفْظٌ اَلنَّحْرُكُ وَالْاَضْطْرَابُ وَفِي الْاِصْطِلَاحِ
تَقْلُقُ الْمَخْرَجِ حَتَّى يَسْمَعَ لَهُ نَبْرَةٌ قَوِيَّةٌ ﴿

(بَابُ حَكْمِ الرَّاءِ)

فِجْنَ رَا مَفْتُوْحٌ وِيَا مَضْمُوْمٌ اَوْلَسَهٗ قَالِيْنَ اَوْ قِيْنُوْرٍ مِثَالِي
الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَالرُّوْحِ نَصْرُ اَللّٰهِ كَبِي وَا كَرٌ مَكْسُوْرٌ اَوْلَسَهٗ
اِيْنَجَهٗ اَوْ قَنُوْرٍ مِثَالِي بِالْبَرِّ كَبِي وَدَخِي رَا سَاكِنِ اَوْلُوبِ
مَا قَبْلِي مَفْتُوْحٌ وِيَا مَضْمُوْمٌ اَوْلَسَهٗ قَالِيْنَ اَوْ قَنُوْرٍ مِثَالِي
وَا نَحْرٌ مِّنْ شُكْرِ بِالْبَدْرِ كَبِي ﴿وَا كَرٌ رَا سَاكِنِ اَوْلُوبِ
مَا قَبْلِي مَكْسُوْرٌ اَوْلَسَهٗ اِيْنَجَهٗ اَوْ قَنُوْرٍ ﴿مِثَالِي وَا سْتِغْفَرَهٗ
وَا صَطْبِرُ كَبِي ﴿اَمَّا بُوُ صُوْرَتِ اٰخِيْرَهٗ دَهٗ رَانَكَ مَا بَعْدُنْدَهٗ
حُرُوْفِ اسْتِعْلَادِنِ بَرِي وَا قَعٌ اَوْلَسَهٗ اَوْلِ زَمَانِ قَالِيْنَ

احتراز ایدوب
رانك تکرارندن
صاقنمق کرکر
وبری تفشیدر تفشی
دیو حرف نطق
اولند قلصوتی آغز
ایچینه طاغیلوب
طاء معجمه فخرجنه
وارنجه اوزاتمغه
دیرلر بو مشهوردر
شیننه مخصوصدر
وبری استطاله در
استطاله دیو صادق
صوتی فخرجنك
اولندن آخرینه
وارنجه ممتد اولوب
چکلمسننه دیرلر
(وبری غنه در غنه
دیو حرفك و صوتك
ککزدن کلمسننه دیرلر
حرفلری نون میم در
(وبر قسمی صفت
عارضه در بوده اون
بردربری تفخیمدر
تفخیم دیو حرف
قالین اوقنمغه دیرلر
وبری ترقیقدر
ترقیق دیو حرف
اینجه اوقنمغه دیرلر

تفخیم حرفلری
 اوندر استعلا
 حرفلریله لام ورا
 والقد حروف
 استعلاده تفخیم
 واجبدور حروف
 انخفاضده لام ورا
 والفك ماعدا سنده
 ترقیق واجبدور
 (وبری ادغام در
 تعریفی خلط الحرفین
 المتماثلین او المتقار
 بین در) وبری
 اخفادر تعریفی حالة
 بین الادغام والاظهار
 فلا تشدید فیه در
 (وبری اظهارد
 تعریفی الانفصال
 تباعدا بین الحرفین
 در) وبری قلبدر
 تعریفی قلب النون
 السا کنه میما مخففا مع
 غنة قبل الباء در
 وبری مد در تعریفی
 اطالة الصوت بحرف
 مد من حروف العلة
 (وبری وقفدر
 تعریفی قطع الصوت
 دون النفس در) وبری سکتهدر تعریفی قطع الصوت

اوقنور حروف استعلا یدی حرفدر که خص ضغط قظ
 حرفلریدر مثالی مرصاد وقرطاس وفرقه کبی ❀ اما
 حروف استعلا مکسور اولسه اولزمان اینجه وقالین اوقنمق
 جائز اولور ❀ مثالی کل فرق کبی ❀ ودخی راسا کن
 اولوب ما قبلنک کسره سی عارض اولسه اولزمان یننه
 قالین اوقنور ❀ مثالی ارجعی لمن ارتضی کبی ❀
 ودخی راسا کن اولوب ما قبلی دخی سا کن اولسه سا کنه
 اعتبار اولنمز ما قبلنه اعتبار اولنور ❀ اکر ما قبلی
 مفتوح ویام مضموم اولسه قالین اوقنور ❀ مثالی بالصبر
 من کل امر فی الصبور کبی ❀ واکر مکسور اولسه
 انجه اوقنور ❀ مثالی بصیر قدیر کبی ودخی راسا کن
 اولوب ما قبلی حرف لین اولسه اولزمان دخی انجه
 اوقنور مثالی خیر سیر کبی

(بَاب لَفْظَةِ اللَّهِ)

فین لفظه اللّٰه ما قبلی مفتوح ویا مضموم اولسه
 قالین اوقنور ❀ مثالی هو الله نصر الله کبی ❀ واکر
 مکسور اولسه انجه اوقنور مثالی بالله والله کبی

(بَابُ الضَّمِيرِ)

تَجِيءُ ضَمِيرُكَ مَا قَبْلِي مُتَحَرِّكٌ أَوْ لَسَهُ مَدٌ أَوْ لِنُورٍ مِثَالِي
أَنَّهُ بِهِ وَلَهُ كَبِيٌّ أَمَّا لَمْ يَنْتَهَ وَمَا نَفَقَهُ مَدٌ أَوْ لِنَمَا زَزِيرَهُ
ضَمِيرٌ دَكَلَدِرُ نَفْسٍ كَلِمَةٌ دَنْدِرُ وَ أَكْرَ مَا قَبْلِي سَاكِنٌ
أَوْ لَسَهُ قَصْرٌ أَوْ لِنُورٍ مِثَالِي عَلَيْهِ إِلَيْهِ فِيهِ كَبِيٌّ أَمَّا سُورَةٌ
فَرَقَانْدَهُ فِيهِ مَهَانًا مَدٌ أَوْ لِنُورٍ

(بَابُ السَّكْتَةِ)

سَكْتَهُ قُرْآنٍ عَظِيمٍ الشَّائِنْدَهُ دُورَتٌ بِرَدَدَهُ فِي بَرِيٍّ سُورَةٌ
كَيْفَهُ عَوْجًا قِيمًا فِي بَرِيٍّ سُورَةٌ يَسَّ دَهُ مِنْ مَرَقْدِنَا
هَذَا * وَبَرِيٍّ سُورَةٌ قِيَامَهُ دَهُ وَقِيلَ مِنْ رَاقٍ فِي بَرِيٍّ
سُورَةٌ مَطْفَعِينَ دَهُ كَلَّا بَلْ رَانَ تَعْرِيفُ السَّكْتَةِ
قَطَعَ الصَّوْتُ دُونَ النَّفْسِ (مَعْلُومٌ أَوَّلُهُ كَهَاءٌ سَكْتَهُ لَرَكٌ
وَصَلَّرُنْدَهُ بَعْضٌ قَرَأْتُنْدَهُ وَقَفَهُ بِسِيرِهِ لِأَزْمِ دُورٍ يَعْنِي
حَالَتٌ وَصَلْبَهُ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَأَقْتَدَهُ وَكِتَابِيَهُ وَحَسَابِيَهُ وَمَالِيَهُ

بلا نفس در (وبری)
سکوندر سکون دیو
حرفک حرکتی
اولهغه دیرار (وبری)
حرکه در حرکه
سکونک ضد بدر
معلوم اوله که میمک
اخفاسی یعنی میم
ساکن بایه اوغرادقک
ذاتنی بالکلیه کیدر
میوب طوداقلرین
بر برینه پک بصیمه
رق وما قبلند اولان
حرفی اشباع ایتمیه
رک ذاتنی فی الجملة
ستر ایتمکدر باب
اقلانک دخی بویله در
(اما اخفالسارک
وتشیدیدلرک زمانی
حرفین دن اقل حرف
واحد دن اکثر
اولمیدر فافهم
(ودخی را کلمه نیک
آخرنده بولنوب
کسره ایله رانک
بیننه حرف استعلا
ساکن اوله رق
حاصل اولسه من
مصر وعین قطر کبی بلاروم وقفنده یینه

تین لفظه اللهک ما
قبلی مفتوح غیر مال
یا مضموم اولورسه
لامنی تفخیم واجبدر
مفتوح مال اولورسه
تفخیم و ترقیق
جائزدر ما قبلی
مکسور اولسه ترقیق

وسلطانیه وما ادربک ماهیهده های اثبات ایدن قرأ
ایچون سکنه لازمدر عاصم جمیع مواضعده وصلنده
های اثبات ایلادی بعضیلر کتابیه حسابیه لفظلرینک
غیر یدیه اثبات ایتمدیلر اماوقف حالنده هاء سکنه لربک
اثباتی متفق علیه در تمت

واجبدر (اسکیجی زاده

معلوم اوله که ضمیرک مابعدی سا کن اولورسه ضمیرک ماقبلی کرک متحرک اولسون
کرسیه السموات کبی کرک سا کن اولسون فاریه الایته وبما عاهد علیه الله کبی جمهور
قراعتندنده اولنمز ودخی ضمیرک اوزرینه کرک سکون محضله و کرک روم ایله وقف
اولندقل جمیع مواضعک صله ترک اولنور که منه واجتبییه لر کبی (معلوم اوله که عوجاده
تنوینی الفه قلب ایدوبده سکنه بی الف اوزرینه من مرقدناده دخی الف اوزرینه
من راق ده نون اوزرینه بلران ده لام اوزرینه ایتمدیلر) (معلوم اوله که لم یتسنه
سوره بقره ده در واقند سوره انعامده در ماهیه سورة القارعه ده در باقیلری سورة
الحاقده در معلوم اوله که لکنما سوره کهفده در الظنوننا الرسولا السبیللا سوره
احزاب ده در سلاسل قواریرا سوره انسانک در (معلوم اوله که حفص قرأتند حالت
وقفیدی کلمه نیک اخرینه بر شیدن بدل اولمیه رقی الف لاحق اولمشدر) الف اوزره
وقف اولنور وصلک الفسز او قنور بری متکلم وحده ضمیری اولان انادر و بری لکناهو
الله در و بری الظنوننا در و بری الرسولا در و بری السبیللا در و بری سلاسلادر
حفصین برر وایتک سلاسلاده لامی اسکان ایله قنور و بری اولکنی قواریرا در (معلوم
اوله که وایت حفص اوزره سوره فصلت ده اولان اعجمی فی تسهیل ایله یعنی همزه
ثانیه بی همزه بینیلهر که سی جنسی اولان الف بیننده هاشا ثبیه سی اولمیه رقی قرأت
ایتمکدر) سوره هودده اولان مجریهایی اماله کبری ایله قرأت ایتملودور
بو صورتده یعنی مجریهاده رانک او کفده واقع اولان الف اماله ایله او قند یعنی
صورتده رایی انجه او قومق لازم دور